

VOORBLAD

Voorstel aan de Raad

Zaaknummer: Z/20/42189/210503
Datum collegebesluit: 1 december 2020
Datum commissievergadering: 13 januari 2021
Datum raadsvergadering: 26 januari 2021

Soort Voorstel: Adviesnota
Onderwerp: Beleidsplan schuldhulpverlening 2021-2024 en verordening schuldhulpverlening 2021
Portefeuillehouder: Wethouder Zweerts de Jong
Programma: 6

Kernboodschap: Met dit raadsvoorstel ligt het beleidsplan schuldhulpverlening 2021-2024 voor. Gemeenten hebben een sleutelrol in het schuldenbeleid. De rol van gemeenten wordt beschreven in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). Deze wet regelt ook dat de gemeente elke vier jaar een plan vaststelt dat richting geeft aan de schuldhulpverlening. Het huidige beleidsplan schuldhulpverlening loopt tot en met eind van dit jaar.

Bijlagen: Bijlage 1. Beleidsplan schuldhulpverlening 2021-2024
Bijlage 2. Rapport Adviesraad sociaal domein
Bijlage 3. Reactie college op rapport Adviesraad sociaal domein
Bijlage 4. Aanbevelingen van cliëntraad op beleidsplan
Bijlage 5. Reactie college op het de aanbevelingen van de Cliëntraad sociaal domein

Stukken ter inzage: -
Beslispunten: 1. Het beleidsplan schuldhulpverlening 2021-2024 vast te stellen;
2. De verordening schuldhulpverlening 2021 vast te stellen.

Relatie met: ☐ Agendapunt: (bijv. een aangehouden stuk of een stuk wat nog moet komen of al geweest is)
☐ Toezegging:
☐ Amendement/motie:
☐ Schriftelijke vragen:

Onderwerp

Beleidsplan schuldhulpverlening 2021-2024

Samenvatting

Schuldenproblematiek is een belangrijk en aangrijpend thema waar een grote opgave ligt. Ontwikkelingen in de samenleving, zoals de coronacrisis, zetten het onderwerp bovenaan op de agenda. Gemeenten hebben een sleutelrol in het schuldenbeleid. De rol van gemeenten wordt beschreven in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). Deze wet regelt ook dat de gemeenteraad elke vier jaar een plan vaststelt dat richting geeft aan de integrale schuldhulpverlening. Dit beleid staat niet op zichzelf en is nauw verbonden met andere beleidsterreinen. Het huidige beleidsplan schuldhulpverlening loopt tot en met eind van dit jaar.

De raad ontvangt hierbij het beleidsplan schuldhulpverlening 2021-2024. Dit beleidsplan bestaat uit twee delen:

1. Raamwerk (hoofddocument) dat een compact overzicht biedt van alle belangrijke elementen van het schuldhulpverleningsbeleid;
2. Het achterliggende document geeft meer informatie en uitleg.

Naast het beleidsplan is ook de verordening schuldhulpverlening 2021 bijgesloten. Gemeenten moeten vanaf 1 januari 2021 in een verordening vastleggen binnen welke termijn zij de beschikking (toelating of afwijzing) voor curatieve schuldhulp afgeven. Deze termijn bedraagt maximaal 8 weken (conform Algemene wet bestuursrecht).

Beoogd effect

Meer inwoners van Wassenaar zijn (duurzaam) schuldenvrij

Argumenten

1.1 Schuldhulpverlening is een wettelijke taak

Gemeenten hebben een sleutelrol in het schuldenbeleid. De rol van gemeenten wordt beschreven in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). Deze wet regelt ook dat de gemeente elke vier jaar een plan vaststelt dat richting geeft aan de schuldhulpverlening.

1.2 De raad heeft op 14 juli ingestemd met het voorgestelde proces

In raadsvoorstel "Startnotitie beleidsplan schuldhulpverlening" (Z/20/42189/183452) is de raad op 14 juli geïnformeerd over het proces om tot een nieuw beleidsplan te komen. Op 23 juni 2020 is een denksessie met de raad aan dit onderwerp gewijd en is waardevolle input opgehaald voor de richting van het beleidsplan.

1.3 Iedere inwoner van Wassenaar heeft recht op een toekomst met perspectief

De impact van schulden op het leven is groot. Zo hebben mensen met geldzorgen vaker gezondheidsproblemen en moeite met deelnemen aan het sociaal en maatschappelijk leven. Behalve dat schulden zeer ingrijpend zijn voor mensen zelf, zijn ook de maatschappelijke en gemeentelijke kosten van schuldenproblematiek hoog. De ambitie is dan ook dat in 2024 meer inwoners (duurzaam) schuldenvrij zijn.

1.4 Het beleidsplan is tot stand gekomen door een interactief proces

Aan de totstandkoming van het schuldhulpverleningsbeleid is een interactief proces voorafgegaan. Inwoners, ketenpartners, de adviesraad sociaal domein en gemeenteraadsleden hebben input voor het beleidsplan geleverd. Een samenvatting hiervan is terug te vinden in de SWOT-analyse in het beleidsplan (pagina 3).

1.5 Het beleidsplan speelt in op de huidige ontwikkelingen binnen de schuldhulpverlening

Bij het opstellen van het beleidsplan is ingespeeld op de huidige ontwikkelingen binnen de schuldhulpverlening, zoals de coronacrisis. Landelijk wordt een stijging van het aantal huishoudens met problematische schulden verwacht. De urgentie voor het voorkomen en vroegtijdig signaleren van betaalproblemen wordt hiermee vergroot.

1.6 Het beleidsplan bouwt voort op de stevige basis die afgelopen jaren is gelegd

Om de ambitie 'meer inwoners van Wassenaar zijn (duurzaam) schuldevrij' te bereiken wordt voortgebouwd op de stevige basis die afgelopen jaren is gelegd. Er wordt intensief samengewerkt aan vroegsignalering van schulden door de gemeente en de maatschappelijke partners; SMOW, de woningcorporaties het krachtfonds, Leergeld, de GGD en Kwadraad.

Ieder kwartaal worden de werkafspraken en verbeterpunten besproken.

Daarnaast is geleerd van het verleden en wordt rekening gehouden met nieuwe (wetenschappelijke) inzichten en ontwikkelingen. Concreet betekent dit dat er deze beleidsperiode (extra) wordt ingezet op:

- **Monitoring en sturing:** werken aan een strakke sturing op resultaten door een goede en eenvoudige monitor waarin cijfers in kaart worden gebracht en worden geduid (tellen en vertellen).
- **Preventie en vroegsignalering:** vroegtijdig signaleren van betaalproblemen (Vroeg Eropaf) en meer aandacht voor voorlichting bij life-events (belangrijke gebeurtenissen, zoals scheiding en overlijden).
- **Schuldhulpverlening voor ondernemers:** uitbreiden van de hulpverlening door het bieden van hulpaanbod aan ondernemers.
- **Stress-sensitieve dienstverlening:** verlagen van stress onder inwoners met financiële problemen door te werken aan de hand van gedragswetenschappelijke inzichten.
- **Nederlandse Schuldhulproute:** aanbieden van één route naar passende schuldhulp voor alle inwoners van Wassenaar.

2.1 De verordening schuldhulpverlening 2021 vast te stellen

In geval van een (groot) toenemend beroep op de schuldhulpverlening door de coronacrisis is een kortere beschikkingstermijn dan de maximale termijn van 8 weken niet altijd haalbaar. Daarom wordt in de gemeentelijke verordening de wettelijke termijn van 8 weken overgenomen. Tegelijkertijd is het gemeentelijk streven om elke beschikking zo snel als mogelijk af te geven.

Kanttekeningen

1.1 Ontwikkeling COVID-19 en de economische gevolgen hiervan

Het beleidsplan is ambitieus: veel acties worden ingezet om inwoners uit de schulden te houden. Het streven is om de verwachte toename van het aantal huishoudens met schulden door de coronacrisis zoveel mogelijk te dempen (en daarmee ook de kosten) om in 2024 de ambitie te halen. Het is echter nog onbekend hoe COVID-19 zich de komende maanden ontwikkelt en wat de exacte gevolgen hiervan zijn. Een toename van de instroom in de gemeentelijke schuldhulpverlening is dan ook niet uit te sluiten. Als hierdoor het budget en/of de beschikkingstermijn onder druk komt te staan, dan wordt de raad hierbij tijdig betrokken.

Communicatie/Inwonersparticipatie

Over de activiteiten uit het beleidsplan (zoals Nederlandse Schuldhulproute, Vroeg Eropaf, schuldhulpverlening voor ondernemers) wordt afzonderlijk bericht. De berichtgeving hierover wordt afgestemd met de portefeuillehouder. De verordening wordt na vaststelling door de raad via overheid.nl bekendgemaakt in het Gemeenteblad. Ook de door het college vastgestelde beleidsregels zullen via deze weg bekend worden gemaakt.

Financiën

De lasten van dit beleidsplan kunnen binnen Programma 6. Sociaal domein van de begroting worden gedekt. Dekking wordt deels gevonden in het innovatiebudget sociaal domein, het budget voor preventieve schuldhulpverlening, preventie dakloosheid, en het budget voor participatie. Daarnaast komen er bij de decembercirculaire 2020 middelen beschikbaar voor gemeentelijk schuldenbeleid, die tevens voor dit beleidsplan worden ingezet.

Risico's

De gemeente heeft weinig invloed op het Nederlandse systeem van schuldhulpverlening. Het kabinet voorziet via de interdepartementale Brede Schuldenaanpak in een groot aantal maatregelen, waaronder diverse wetsvoorstellen, om de incasso socialer te maken en de positie van mensen met schulden te verbeteren.

De verwachting is dat de komende tijd meer mensen in de schulden raken door de uitbraak van COVID-19 en de economische gevolgen daarvan. Dit kan een grote belasting leggen op de keten van schuldhulpverlening.

Duurzaamheid

Het beleidsplan schuldhulpverlening is erop gericht om voor inwoners een duurzaam resultaat neer te zetten.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. H.I.P. Oppatja,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester